

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN HEMŞİRELİĞE BAKIŞ AÇILARI*

Mehtap TAN**

Seçil YUNCU***

Özlem ŞENTÜRK***

Özlem YILDIZ***

Kabul Tarihi:9.11.2005

ÖZET

Araştırma, üniversite öğrencilerinin hemşirelik mesleğine yönelik görüşlerini saptamak amacıyla Mart 2005 tarihinde tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın verileri Atatürk Üniversitesi, Mühendislik, İşletme, Eğitim, Eczacılık, Ziraat ve Tıp fakültelerinde eğitim gören ve çalışmanın yapıldığı sürede katılmayı kabul eden öğrencilerden soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkenlerini demografik özellikler, bağımlı değişkenlerini ise öğrencilerin hemşirelik mesleğine yönelik görüşlerini belirleyen özellikler oluşturmuştur.

Araştırmanın istatistiksel analizi yüzdeler ve ki-kare kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre öğrencilerin %37'si hemşireyi hastaya bakım veren kişi, %23'ü ise hekim yardımcısı olarak tanımlarken %50'si hemşirelik işlevini iğne yapma, tansiyon ölçme olarak tanımlamışlardır. Öğrencilerin %62'si hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajının olumsuz olduğunu belirtmişlerdir.

Bu sonuçlar ışığında, hemşirelik mesleğini, eğitimini ve hizmetlerini tanıtan girişimlerde bulunulması ve hemşirelerin mesleklerinin gerektirdiği işlevleri daha duyarlı olarak yerine getirmelerinin gerektiği önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Hemşire, üniversite öğrencisi, bakış açısı

ABSTRACT

Point of view on nursing of university students

The study was carried descriptively with the aim of determining the views of university students about nursing in March 2005. The data of the study were collected from the students attending to their education at Engineering, Administrative, Training Pharmacology, Agriculture and Medicine faculties and accepting to participate in the study desing the research by means of question form. Independent variences of the students consist of demographic features, and dependent variences consist of the features oriented to determine the ideas of the students about nursing profession.

Statistical analysis of the research was made by using percentage and chi-square. According to the results of the research, 37% of the students accept the nurse as the person giving care to the patient, and 23% of them as the assistant of the doctor, while 50% of them defined the nurse as the person who measures tension, making injection and performing nursing function.62% of the students stated that nursing profession has negative image in the society.

Under the light of these results, it may be suggested that some attempts should be done in order to introduce nursing education and services and nursing profession, and it may be suggestedtaht the nurses should perform their duties and functions as required their professions.

Key words: Nurse, university students, point of view

*5-6 Mayıs 2005, IV. Ulusal Hemşirelik Öğrencileri Kongresinde sunulmuştur.

** Atatürk Üniv.Hemşirelik Y.O. İç Hast. Hemş. ABD(Yrd.Doç.Dr.) (e-mail: mtan@atauni.edu.tr)

*** Atatürk Üniv.Hemşirelik Y.O. 4.Sınıf öğrencileri

GİRİŞ

Günümüzde, dünyada ve ülkemizde hemşireliğin sağlık bakım sistemi içinde önemli bir unsur olduğu kabul edilmektedir. Hemşirelik bakımının bireyin, ailenin ve toplumun sağlığının korunması, geliştirilmesi ve hasta olduğunda iyileştirilmesinde vazgeçilmez bir yeri ve önemli bir rolü olduğu bilinmektedir. Hemşirelik, gelişen toplum içindeki toplumsal rolünü yeniden gözden geçirerek eğitimine dinamik yön veren bir meslektir (Dereli ve Demir 1997). Toplum hemşirelik mesleğini gerek en çağdaş rol ve sorumlulukları, gerek eğitimi ve gerekse ekonomik ve sosyal yönlerden yeteri kadar tanımamaktadır (Sümbüloğlu ve ark. 1987). Meslekler toplumun gereksinimleri sonucu ortaya çıkan uğraş alanlarının çeşit aşamalardan geçmesiyle oluşur. Her meslek bir çalışma alanı oluşturur. Hemşirelikte böyle bir gereksinim sonucu ortaya çıkmış ve bugün geniş bilimsel tabanı olan dinamik bir meslek haline gelmiştir (Taniş 1988).

Meslekler toplumlardan ayrı olarak düşünülemez. Bir mesleğin önemi, toplumun o mesleğe verdiği önem ile değerlendirilir. Meslekler toplumsal gelişmeyi etkilediği gibi, toplum dinamiği de mesleklerin daha mükemmele doğru gelişmesinde belirleyici bir faktördür. Bir mesleğin değeri ise topluma verdikleri hizmetin etkinliği ile ölçülür. Hizmetlerin sunulduğu, toplumun bu hizmetlerle ilgili bilgi düzeyi, görüşleri ve beklentileriyle yakından bağlantılıdır (Erdil 1994, Emiroğlu 2000).

Bu araştırma da üniversite eğitimi gören gençlerin toplumun geleceğini yönlendirebilecekleri düşüncesiyle, onların hemşire ve hemşirelik mesleğini algılayış

biçimlerini değerlendirmek amacıyla yapılmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin hemşireliğe bakış açılarını belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evreni tesadüfü olarak seçilen Atatürk Üniversitesi kampüsünde bulunan, mühendislik, işletme, eğitim, eczacılık, ziraat, tıp fakültelerinde okuyan öğrencilerden oluşmuştur. Örneklemi ise, Mart 2005 tarihinde verilerin toplandığı gün araştırmaya katılmayı kabul öğrenciler oluşturmuştur.

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan soru formu aracılığıyla toplanmıştır. Soru formu bireylere ait demografik özellikleri ve bireylerin hemşireliğe yönelik görüşlerini belirleyen sorulardan oluşmuştur. Soru formu uygulanmadan önce çalışmanın amacı açıklanmıştır. Araştırma öncesi ilgili kurumlardan gerekli izin alınmıştır.

Araştırmanın bağımlı değişkenlerini öğrencilerin hemşirelerle ilgili görüş ve değerlendirmelerine yönelik özellikler, bağımsız değişkenlerini ise demografik özellikler oluşturmuştur.

Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde yüzdeler ve ki-kare kullanılmıştır.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %19.4'ünün mühendislik, %15.6'sının işletme, %16.3'ünün eğitim, %17.4'ünün eczacılık, %16'sının ziraat, %15.3'ünün tıp fakültesinde eğitim gördükleri, %69'unun erkek, %66'ının şehir merkezinde yaşadıkları, %30'unun annelerinin eğitim düzeylerinin ilkökul, babalarının eğitim düzeylerinin ise %32'sinin üniversite mezunu olduğu saptanmıştır (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Dağılımı (n=288)

Özellikler	Sayı	%
Cinsiyet		
Bay	196	69
Bayan	92	31
Fakülteler		
Mühendislik fakültesi	56	19.4
İşletme fakültesi	45	15.6
Eğitim fakültesi	47	16.3
Eczacılık fakültesi	50	17.4
Ziraat fakültesi	46	16
Tıp fakültesi	44	15.3
Yaşamının çoğunu geçirdiği yer		
İl	189	66
İlçe	78	27
Köy	21	7
Annelerin Eğitim Düzeyi		
Okur yazar değil	30	11
Okur yazar	25	10
İlkokul	92	30
Ortaokul	37	13
Lise	52	18
Üniversite	52	18
Babaların Eğitim Düzeyi		
Okur yazar değil	27	9
Okur yazar	16	6
İlkokul	57	20
Ortaokul	29	10
Lise	67	23
Üniversite	92	32

Öğrencilerin %75'nin hastane deneyimlerinin olduğu, %45.8'inin bizzat kendilerinin hasta olarak tedavi kurumlarına gittikleri, bu süre içinde

öğrencilerin %41'nin hemşirelerle iletişimlerinin olumlu olduğu saptanmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğine Ait Görüşlerini Etkileyebileceği Düşünülen Özelliklerinin Dağılımı (n=288)

Özellikler	Sayı	%
Hastane deneyimi		
Evet	216	75
Hayır	72	25
Deneyimin şekli		
Hastalanarak	132	45.8
Refakatçi olarak	84	29.2
Hemşirelerle olan iletişim hakkındaki görüşleri		
Olumlu	119	41
Olumsuz	97	34
Kararsız	72	25
Yakınlarında hemşire olma durumu		
Evet	143	49.3
Hayır	145	50.7

Tortumluoğlu ve arkadaşları (2005) yapmış oldukları çalışmada toplumun %58'inin hemşirelerle iletişimlerinde iyi deneyimlere sahip olduklarını belirtmişlerdir. Coşkun ve arkadaşlarının (1992) yaptıkları çalışmada ise, öğrencilerin %36.9'nun hemşirelerle iletişimlerinin olumlu olduğu saptanmıştır. Bu çalışma sonucunun, Coşkun ve arkadaşlarının (1992), Tortumluoğlu ve arkadaşlarının (2005) yapmış oldukları çalışmanın sonucuna göre düşük bulunmasını Gruplar arasındaki farkın demografik özelliklerin farklı olmasından kaynaklanmış olabileceği şeklinde yorumlayabiliriz.

Öğrencilerin "hemşire kimdir?" Sorusuna %37'sinin hemşireyi hastaya bakım veren kişi, %23'ünün ise hekim yardımcısı olarak tanımladıkları saptanmıştır. Hemşirenin kim olduğuna yönelik yapılan tanımların, öğrencilerin babalarının eğitim düzeylerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği saptanmıştır ($\chi^2=53.320$, $df=20$, $p=.000$). Babalarının eğitim düzeyi yüksek olan öğrencilerin profesyonel hemşire tanımına uygun tanımlamalar yaptıkları saptanmıştır. Coşkun ve arkadaşları (1992) yaptıkları çalışma sonucunda öğrencilerin %98.8'inin

hemşireliği önemli bir meslek olarak gördüklerini tespit etmişlerdir. Karadakovan'ın (1997) Tıp fakültesi öğrencileriyle yapmış olduğu çalışma sonucunda, %35.4'ünün bir hastanın tüm sorunlarıyla ilgilenen kişidir, %23.4'ünün ise hekim yardımcısıdır diye tanımladıkları saptanmıştır. Tortumluoğlu ve arkadaşlarının (2005) yapmış oldukları çalışmanın sonucunda ise toplumun %20'sinin hemşireyi hekimin yardımcısıdır diye tanımladıkları saptanmıştır. Hemşirelikte lisans ve lisansüstü eğitimin yapıldığı ve bağımsız bir meslek olarak yürütüldüğü bir dönemde dahi hemşireliğin bu şekilde tanımlanması üzücü bir sonuçtur.

"Hemşire ne iş yapar?" Sorusuna ise öğrencilerin %50'sinin iğne yapar, tansiyon ölçer, %19'nun ise hekimin söylediklerini yapar cevabını verdikleri tespit edilmiştir (Tablo 3). Coşkun ve arkadaşlarının (1992) yaptıkları çalışmada ise, öğrenciler hemşireyi hekimin yardımcısı, ilaç veren iğne yapan, hastaya yardım eden, ona bakım veren ve ruhsal destek sağlayan bir meslek üyesi olarak tanımlamış olup, bizim sonuçlarla benzerlik göstermektedir. Tortumluoğlu ve arkadaşları (2005) yapmış oldukları çalışmada toplumun %63.7'sinin

hemşireyi, tansiyon ölçer, iğne ve pansuman yapar şeklinde tanımladıklarını saptamışlardır. Emiroğlu çalışmasında (2000) eğitimi üniversite düzeyinde olan bireylerin hemşirelik bakımını; doktorun söylediklerini yapma, iğne yapma, tansiyon ve ateş ölçme şeklinde tanımladıkları tespit edilmiştir. Karadakovan'ın (1997), yapmış olduğu çalışma sonucunda ise öğrencilerin %29.08'i hemşirenin birinci görevinin hekime yardım, %26.24'ü ise hastanın tedavisini uygulama olduğunu bildirmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre, "hemşirelerin eğitim düzeyi nedir?" Sorusunu öğrencilerin %83.4'ü üniversite düzeyinde şeklinde belirtmişlerdir (Tablo 3). Okulların aynı kampüs içinde yakın mesafelerde olması ve öğrencilerin diğer okul öğrencileriyle ilişkilerinin olması sonuca katkıda bulunmuş olabileceğini düşündürmektedir. Tortumluoğlu ve arkadaşlarının (2005) yapmış oldukları çalışma sonucunda ise, bireylerin %78.9'nun hemşirelerin lise ve üniversite düzeyinde eğitim aldıklarını belirttikleri tespit edilmiştir. Emiroğlu'nun (2000) çalışmasında bireyler, hemşirelerin farklı eğitim programlarından mezun olduklarını, Coşkun ve arkadaşlarının (1992) yaptıkları çalışmada ise üniversite öğrencileri hemşireyi, çoğunlukla ilk ve orta düzeyde öğrenime sahip olduklarını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin "hemşirelik eğitimi hangi düzeyde olmalıdır?" sorusunu ise %90'ının üniversite düzeyinde olmalıdır, diye yanıtladıkları saptanmıştır (Tablo 3). Sonucun bu şekilde olması bireylerin kendilerine bakım verecek kişilerin yüksekokul mezunu olmasını istemelerine de bağlanabilir. Nitekim Tanış'ın (1988) çoğunluğu lise ve yüksekokul mezunu deneklerden oluşan bireylerle yapmış olduğu çalışmanın sonucunda bireylerin,

kendilerine bakım verecek kişilerin yüksekokul mezunu olmasını istedikleri tespit edilmiştir.

Erkek öğrencilerin %42'sinin ilerde bir hemşireyle evlenmeyi düşündükleri, %58'nin ise düşünmedikleri tespit edilmiştir. Evlenmeyi düşünenlerin %39'u sağlıklı ilgili bir meslek olması, %20'sinin ise maaşlarının iyi olması nedeniyle tercih edebileceklerini, evlenmeyi düşünmeyen öğrencilerin %47'si nöbetlerinin olması, %37'si ise çalışma şartlarının kötü olması nedeniyle tercih etmeyeceklerini belirtmişlerdir (Tablo 3). Bu çalışmanın sonucuyla Coşkun ve arkadaşlarının yaptıkları çalışma sonucunda, evlenmek isteyen öğrencilerle, evlenmek istemeyen öğrencilerin gerekçeleri benzer bulunmuştur.

Öğrencilerin %77'sinin ilerde kızlarının bu mesleği seçmelerini istemediklerini, %23'nün ise olabileceğini belirttikleri saptanmıştır. Cinsiyete göre dağılımda ise erkeklerin %79'u, bayanların %20.9'u ilerde kızlarının hemşirelik mesleğini seçmesini istemişlerdir. İstatistiksel olarak aradaki fark anlamlı bulunmuştur ($x^2=4.903$, $df=1$, $p=.027$). Mollaoğlu ve arkadaşlarının (1997) yapmış oldukları çalışmanın sonucunda da erkeklerin bayanlara oranla yakınlarının hemşire olmasını daha fazla istedikleri ve aralarında istatistiksel olarak farklılık olduğunu saptanmıştır.

Yakınlarında hemşire olanların %61'inin, olmayanların %38.8'inin kızlarının hemşirelik mesleğini seçmesini istediklerini ifade ettikleri saptanmıştır. Aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($x^2=4.652$, $df=1$, $p=.036$). Tortumluoğlu ve arkadaşlarının (2005) yapmış oldukları çalışma sonucunda ise bireylerin %73.7'sinin yakınlarının hemşire olmasını istedikleri saptanmıştır. Bu bireylerin %79.4'ü ailelerinde birinci ve ikinci dereceden yakın akrabalarında hemşire

bulduğunu ifade etmişlerdir. Bu sonuçlardan hemşirelik mesleğini yakından bilenlerin mesleğe bakış açılarının daha olumlu olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışma sonucunda öğrencilerin %40'ı erkeklerin bu meslekte yer almalarını istediklerini belirtmişlerdir (Tablo 3). Cinsiyetlere göre dağılımda ise erkek öğrencilerin %76.7'si, bayan öğrencilerin ise %23.3'ü erkeklerin meslekte yer almamasını belirtmişlerdir. İstatistiksel olarak aradaki fark anlamlı bulunmuştur ($\chi^2=14.829$, $df=1$, $p=.000$). Geleneksel olarak hemşireliğin ağırlıklı olarak kadınlara ait olması mesleğin hala kadınlara ait görülmesine neden olmaktadır. Bu durum da sonucu etkilemiş olabilir. Geleceğimizi oluşturacak eğitimli bireyler tarafından mesleğin hala geleneksel boyutta görülmesi ise oldukça düşündürücüdür. Tortumluoğlu ve arkadaşlarının (2005) yapmış oldukları çalışma sonucunda ise, bireylerin %62.2'sinin mesleği sadece bayanların yapmasını istedikleri saptanmıştır. Bizim sonucumuzla bu çalışmanın sonucu uyumlu bulunmuştur.

Eksen ve arkadaşlarının (1997) yapmış oldukları çalışmada yüksekokul öğrencilerinin %73.9'u hemşirelik mesleğine erkeklerin de alınması gerektiğini belirtmişlerdir. Coşkun ve arkadaşları (1992) ise öğrencilerin %67.7'sinin erkeklerinde hemşire olabileceğini belirttiklerini tespit etmişlerdir.

Öğrencilerin %62'si toplumda hemşirelik mesleğinin imajının olumsuz olarak algılandığını belirtmişlerdir. Şahin ve Şirin (1998) hekimlerle yaptıkları çalışmada hekimlerin %47'si hemşirelerin mesleki imajlarının olumsuz olduğunu belirtmişlerdir. Karadakovan'ın (1997) çalışmasında öğrencilerin %39.4'ü hemşireliğin toplumda 2. sınıf bir meslek olarak kabul edildiği ve küçümsendiği ni belirttikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin, %85'i ise hemşirelik mesleğinin profesyonel bir meslek olduğunu ifade etmişlerdir (Tablo 3). Geleceğimizi oluşturacak genç neslin mesleği bu şekilde değerlendirmeleri sevindirici bir sonuçtur (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Dağılımı (n=288)

Özellikler	Sayı	%
Hemşire kimdir?		
Hastaya bakım veren kişi	105	37
Hastaya yardım eden kişi	55	19
Hastaya ruhsal destek veren kişi	14	5
Hekim yardımcısı	66	23
Sağlık personeli	48	17
Hemşire ne iş yapar?		
İğne yapar, tansiyon ölçer	143	50
Hastalara ruhsal bakım verir	45	16
Hekimin söylediklerini yapar	56	19
Hastalara fiziksel bakım verir	44	15
Hemşirelik eğitimi hangi düzeydedir?		
Kolej (lise)	7	2.4
Ön lisans	41	14.2
Lisans	240	83.4
Hemşirelik eğitimi nasıl olmalıdır?		
Kolej (lise)	9	3
Ön lisans	16	7
Lisans	263	90
Hemşireyle evlenmek ister misiniz ? (n=196)		
Evet	83	42
Hayır	113	58
Evet İse Neden? (n=83)		
Sağlıkla ilgili olduğu için	32	39
Aileye yararlı olacağı için	16	19
Maaşları iyi olduğu için	17	20
Kişilikleri iyi olduğu için	5	6
Kutsal bir meslek olduğu için	13	16
Hayır ise neden?(n=113)		
Çalışma şartları kötü	42	37
Nöbetlerinin olması	54	47
Toplumdaki imajı kötü	9	8
Mesleği sevmiyorum	6	6
Kişilikleri ile ilgili olumsuzluklar	2	2
Kızınızın hemşire olmasını ister misiniz?		
Evet	67	23
Hayır	221	77
Erkek hemşire olmasını istermi siz?		
Evet	116	40
Hayır	172	60
Hemşirelik mesleğinin toplumdaki imajı		
İyi	108	38
Kötü	180	62
Hemşirelik profesyonel bir meslek midir?		
Evet	246	85
Hayır	42	15

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmadan elde edilen bulguların değerlendirilmesi sonucunda, öğrencilerin hemşireliği tanımlama ve yaptıkları işleri bilme konusunda kısmen yeterli bilgilerinin olduğu, hasta-hemşire ilişkileri hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları, hemşirelik eğitimi hakkında yeterli bilgilerinin olduğu, erkek hemşire düşüncesini onaylamadıkları, toplumda meslek imajının kötü olarak algılandığını belirttikleri tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda;

Hemşirelik eğitimi veren okulların topluma ve gençlere etkin bir biçimde tanıtımının yapılması ,

Lise öğrencilerine yönelik düzenlenen meslek tanıtım programlarında hemşirelik mesleğine de yer verilmesi,

Hemşirelik mesleğinin toplumdaki statüsünün daha iyi tanıtılmasına yönelik girişimlerde profesyonel meslek üyelerinin duyarlı çaba göstermeleri, gerekli yasal ve sosyal düzenlemelerin yapılması gerektiği önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Coşkun A, Karanisoğlu H, Tekin N ve ark.** (1992). Üniversite öğrencilerinin hemşirelik mesleğini algılayış biçimleri. III. Ulusal Hemşirelik Kongre Kitabı. Sivas 24-26 Haziran; 838-843.
- Dereli N, Demir Ü** (1997). Hemşirelik yüksekokulu birinci sınıf öğrencilerinin meslek bilinçlerinin incelenmesi, IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Uluslar Arası Katılımlı. Çevik Matbaacılık, Kıbrıs, 182-187.
- Eksen M, Birgili F, Tümer A ve ark** (1999). Hemşire, öğrenci hemşire, doktor ve vatandaşların hemşirelik üzerindeki görüşleri. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Uluslar Arası Katılımlı. (1997). Çevik Matbaacılık, Kıbrıs, 375-379.
- Emiroğlu N** (2000). Sağlık personelinin ve toplumun hemşirelik imajı. Hemşirelik Araştırma Dergisi 1: 9-18
- Erdil F** (1994). Son 20 yılda hemşireliğin stratejisi. Hacettepe Üniversitesi HYO Dergisi 1(1): 1-9.
- Kaplan N.** (1985). Toplumda hemşireliğin yeri ve önemi. Türk Hemşireler Dergisi 35:3.
- Karadakovan A** (1997). Tıp fakültesi öğrencilerinin hemşirelik ve sağlık ekibine ilişkin düşüncelerinin incelenmesi. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Uluslar Arası Katılımlı. Çevik Matbaacılık, Kıbrıs, 82-86.

- Karadakovan A** (1997). Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin mesleğin toplumdaki statüsü ve hemşireliğe erkek öğrenci alınmasına ilişkin görüşleri. III. Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu (1993) 376-383, İstanbul.

- Mollaoğlu M, Sezgin A, Karadağ M** (1997) Cumhuriyet Üniversitesi akademik personelinin hemşirelik mesleği ve hemşirelik eğitimine ilişkin görüşleri. IV. Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu Uluslar Arası Katılımlı. Çevik Matbaacılık, Kıbrıs, 150-154.

- Sümbüloğlu V, Özcanarlan F, Gürhan N** (1987). Ortaokul ve lise son sınıf kız öğrencilerine göre kadınlar için ideal meslek olarak hemşirelik, Türk Hemşireler Dergisi. 4 (37): 36-41.

- Şahin N, Şirin A** (1998). Hekimlerin hemşirelik mesleğine bakış açılarının ve hemşirelik mesleğine ilişkin sorunların incelenmesi. Ege Üniv. HYO Dergisi, 11(3):1-9.

- Tanıg Y** (1988). Toplumun hemşirelik mesleği hakkındaki görüş ve düşüncelerinin hemşireler üzerindeki psikolojik etkileri. İ.Ü. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yüksek lisans tezi. İstanbul.

- Tortumluoğlu G, Akyl R, Karanlık A ve ark.** (2005). Erzurum ilindeki bireylerin hemşireler ile ilgili görüş ve beklentileri. Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 8(1):10-19.